

KØBENHAVNS BYRET DOM

afsagt den 10. januar 2020

Sag BS-1269/2019-KBH

Fagligt Fælles Forbund som mandatar for
E
(advokat Bjørn Elling)
mod
Gefion Insurance A/S
(advokat Christina Neugebauer)

Sagens baggrund og parternes påstande

Denne sag, der er anlagt den 11. januar 2019, drejer sig om, hvorvidt en person er omfattet af den erstatningsberettigede kreds af skadelidte i færdselslovens § 101.

Sagsøgeren, E, har nedlagt påstand om, at sagsøgte, Gefion Insurance A/S, tilpligtes at betale sagsøgeren 53.047,12 kr. med procesrente fra sagens anlæg.

Påstanden er opgjort sådan:

Svie og smerte, 124 dage a 200,00 kr.	24.800,00 kr.
Tabt arbejdsfortjeneste	<u>28.247,12 kr.</u>
I alt	<u>53.047,12 kr.</u>

Sagsøgte har nedlagt påstand om frifindelse.

Sagsøgeren er meddelt fri proces.

Sagsfremstilling

Sagsøgeren, der arbejdede som skolebuschauffør, satte den 16. april 2018 en 10-årig dreng, A, af ved sit hjem. A krydsede derefter vejen foran bussen og blev i den forbindelse ramt af en varebil, der var i færd med at overhale den holdende bus. A afgik efterfølgende ved døden. Varebilen var ansvarsforsikret hos sagsøgte.

Af politiets anmeldelsesrapport af 16. april 2018 fremgår blandt andet:

”Ved ankomst til stedet kl. 15.42, var der to ambulancer samt en lægebil på stedet. Ambulancefolkene befandt sig i haven omkring den påkørte dreng, som de udøvede livreddende førstehjælp på. Drengen blev senere identificeret som værende A [...] som anført på anmeldelsesrapporten.

Der holdt en bus i den vestgående vognbane og foran den holdt der en varebil. Bussen fremstod som: Scania 4X2, årgang 2004, hvid, bus, reg.nr.: ...68. Bussen fremstod uden skader. Varebilen fremstod som: VW Crafter, årgang 2018, hvid, varebil, reg.nr.: ...49. Bilen havde skader på venstre hjørne af bilens front i form af buler i kølerhjelmen, smadrede lygter, smadret sidespejl samt løsrevne dele.

Vi traf en person, siddende på dørtrinnet til bilen med reg.nr. ...49's højre fordør. Han legitimerede sig ved at vise gyldigt kørekort til kategori B, som værende B [varebilens fører] som anført på anmeldelsesrapporten. Han blev skønnet chokeret, idet han sad med begge hænder til hovedet og stirrede, og uegnet til afhøring. Han fremstod uskadt.

Overfor B sad ambulancepersonel, der ydede psykisk førstehjælp til B. [...]

Patruljevognen B0203 traf buschaufføren, som legitimerede sig med gyldigt kørekort som værende E som anført på anmeldelsesrapporten. Han blev skønnet ædru, rolig og egnet til afhøring. Han blev afhørt af patruljen fra B0203.

[...]

Buschaufføren, E forlod stedet til fods og medbragte nøglen til bussen, med henblik på at en anden chauffør skulle afhente bussen.

Læge Bo Iversen erklærede A [...] død kl. 16.10, hvorfor ambulancepersonalet stoppede den livreddende førstehjælp.

[...]

Part 1, B forklarede, at han kom kørende mod bussen med 70 km/t, men at han satte farten ned til 50 km/t, idet han blev opmærksom på, at bussen stoppede. Da han overhalede bussen med 50 km/t og nåede hen til bussens front, kom der pludselig en dreng løbende på tværs af vejen lige foran ham.

[..]

Vejstrækningen er ud for nr. 20 på ...vej, ... og dette er udenfor bymæssig bebyggelse.

Kørebanen er en landevej inddelt i to kørebaner i henholdsvis vestlig og østlig retning. På strækningen ved uheldsstedet, er kørebanen uden kurve/sving. Oversigtsforholdene er normalt gode ved uheldsstedet, i og med man kan se kørebanen over 100 m i begge retninger.

Gerningsstedsundersøgelsen viste, at vejbelægningen var jævn. Vejret var tørt og uden regn, hvorfor føret var tørt. Det var dagslys, og der fandtes ingen vejbelysning. Vejafmærkningen var intakt. Der var jævn trafik. Oversigtsforholdene var gode ligesom sigtbarheden var god.”

Af politiets afhøringsrapport vedrørende sagsøgeren af 16. april 2018 fremgår:

”Afhørte forklarede, at han kørte skolebus i hele Østjylland, men i dag var på ruten fra ... skole. Han kørte 1. tur i tidsrummet kl. 14.10-14.50 og var i gang med 2. tur, som startede kl. 15.00.

Afhørte hentede børn på ... skole og havde bussen fuld da han startede.

Da afhørte kom frem til ...vej nr. 20, blinkede afhørte ind til højre og satte part 2 af. Afhørte kunne se, at der kom en overhalende varevogn, og afventede derfor fri bane før han kørte ud igen. Part 2 ventede foran bussen til den første varevogn havde overhalet bussen venstre om. Herefter løb part 2 over vejen og blev ramt af endnu en varevogn der overhalede bussen. Afhørte nåede, at se varevognen i sidespejlet, men det nåede part 2 ikke.

Part 2 blev kastet over vejen og igennem nogen træer og landede i haven ved ...vej nr. 20. Part 1 fortsatte ca. 60-80 meter videre op ad vejen før han bremsede, og bakkede tilbage.

Afhørte estimerede, at part 1 havde passeret med mere end 50 km/t.

Afhørte ringede 112 via 112-appen og forlod herefter bussen for at løbe over og tilse part 2. Da han kom frem var part 2's mor ved at yde livred-

dene førstehjælp. Afhørte tog del i førstehjælpen sammen med en sygeplejerske der tilfældigt kom forbi. Afhørte var i løbende kontakt med personalet hos 112 via headset og huskede at han på et tidspunkt fik oplyst at hjælpen var 13 minutter fra stedet.

Der var ca. 4 børn tilbage i bussen, og de blev løbende hentet af forældre.

Afhørte forklarede, at han mange gange havde fortalt A, at han skulle vente til skolebussen var kørt, før han krydsede vejen, men han havde ikke, sagt det i dag.

Afhørte kender familien idet afhørtes datter gik i klasse med part 2. Afhørte forklarede, at han var meget rystet og påvirket af oplevelsen.”

Der er endvidere under sagen refereret fra tekniske forhold vedrørende færdselsuheldet samt dokumenteret fotos optaget på stedet.

Den 17. april 2018 anmeldte sagsøgerens arbejdsgiver, ... Turistbusser ApS, uheldet som en arbejdsskade, idet det anførtes, at der var tale om en choktilstand, og den skadede legemsdel var ”psyken”. I perioden fra den 19. april 2018 blev sagsøgeren behandlet ved psykolog Bjarne Thannel.

Det er ubestridt, at sagsøgeren efterfølgende var sygemeldt i fire måneder.

Den 28. maj 2018 besluttede Østjyllands politi at standse efterforskningen mod B, idet der ikke fandtes en rimelig formodning om, at der var begået noget strafbart.

Af Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse af 11. juli 2019 fremgår:

”Vi vurderer, at skaden i form af PTSD er forårsaget af, at du i forbindelse med dit arbejde overværede et trafikuheld og deltog i førstehjælp til et 9-årigt barn [formentlig fejlskrift for 10-årigt barn], der senere afgik ved døden.

[..]

Begrundelse

I dit tilfælde er det ikke muligt at fastsætte et endeligt varigt mén, da det på nuværende tidspunkt ikke er muligt at vurdere din varige tilstand. Årsagen er, at det er vores vurdering, ud fra en lægefaglig vurdering, at din tilstand endnu ikke er stationær.

Denne afgørelse vedrører derfor alene dit foreløbige sikre mén for så vidt angår din PTSD. Det aktuelt fastsatte mén er et udtryk for de gener, som du ud fra et lægeligt skøn med sikkerhed vil have efter din skade.

Vi vurderer derfor, at dine gener som følge af arbejdsskaden den 16. april 2018 skønsmæssigt svarer til et sikkert varigt mén på mindre [formentlig fejlskrift for "mindst"] end 5 procent.

Vi har fastsat dit sikre varige mén efter et skøn med udgangspunkt i vores vejledende méntabel. Skadens følger fremgår ikke direkte af tabellen, men kan sammenlignes med følgende punkt J.1.

På baggrund af psykiatrisk speciallægeerklæring modtaget den 25. april 2019, er det vores vurdering, at dine gener udgør et sikkert varigt mén på 5 procent."

Forklaringer

Der er under sagen afgivet forklaring af E, der har forklaret, at han er uddannet kok, og at han har arbejdet som sådan on and off, siden han var 16 år. Han fik imidlertid ødelagt sine knæ på grund af arbejdet. Han blev i stedet buschauffør. Det var i 2016. Han kørte herunder patientbefordring og siden skolebus. Han tog en særlig uddannelse vedrørende befordring af bevægelseshæmmede, hvor der var ekstra fokus på sikkerhed. Han tog også kursus i udvidet førstehjælp. Det skal man tage for at køre bus med passagerer. De helt små skoleelever fulgte han over vejen.

Under det udvidede førstehjælpskursus lærte man også at håndtere andre folks kriser og panik, for eksempel i forbindelse med brand. Det var noget med, at folk, der var ved at gå i chok, skulle have det varmt. Kurset vedrørte ikke så meget, hvordan man selv havde det. Det var en del af jobbet, at hvis der opstod en situation, skulle man kunne håndtere den, for eksempel at evakuere en brændende bus.

A gik i Es datters klasse. Det var på 4. klassetrin. Han var omkring 10 år. Datteren og A sås privat i legegrupper. E har haft hentet datteren hjemme hos A. Han har haft talt en del med As far, De sås dog kun med As forældre i forbindelse med klasseture.

Den 16. april 2018 var en helt almindelig arbejdsdag. Det var godt vejr. Der var gode oversigtsforhold. Han holdt bussen ind, hvor A skulle af. Bussen blev da passeret af to varevogne. Den første kørte forbi uden problemer. Den varevogn, der ramte A, kom først noget tid efter, at han var holdt ind,

og A steg ud. A så den første varevogn og stod og ventede. Han gik foran bussen. Chaufføren havde øjenkontakt med ham. E så, at der kom endnu en varebil i sidespejlet. I det samme løb A over. E råbte 'nej', han kunne se, hvad der var ved at ske. Derpå blev A ramt. E så ham ryge op i luften. Han hørte lyden, da A blev ramt. Derpå passerede varebilen. Da den var forbi, kunne E se A ryge op gennem en trækrone. Han 4-5 meter oppe i luften. E slukkede motoren og radioen. Han sagde til de andre skolebørn, at de skulle blive i bussen. Han steg ud og lukkede døren efter sig, mens han ringede 112 på en app. E kunne se ind i As forældres køkken/alrum. Moderen stod derinde med C og en legekammerat. Moderen så også ulykken ske. Hun kom løbende ud med det samme. En forbipasserende personbil standsede og føreren løb også til. Da E kom over, hvor A var landet, havde de fået vendt ham. Han sagde, at han havde ringet 112, og at de var på vej. De var begyndt at give førstehjælp, men E kunne se, at kadencen var helt forkert. Han sagde, at de ikke skulle gøre det så hurtigt. De skulle ikke puste så meget. Han overtog derpå hjertemassagen. Han havde 112 i headsettet i nogen minutter, inden der ankom en sygeplejerske. Moderen, ..., var helt i chok. C kom ud. E sagde til ham, at han bare skulle gå ind igen. Moderen var temmelig meget i panik. Hun sagde, at de havde slået hendes dreng ihjel. Det hele skete inden for kortere tid, end det har taget at fortælle. E vendte tilbage til bussen og ringede til vognmanden. Han sagde, at han ikke kørte mere den dag, og at vognmanden skulle kontakte skolen. Han var ret sikker på, at A var død. Han var slået i stykker indeni. Det kunne han mærke, da han prøvede hjertemassage. Der var ingen puls eller øvrige livstegn. Det hele står meget skarpt for ham den dag i dag.

Han har ikke kørt bus igen siden. Han har ikke prøvet. Han kan heller ikke være passager i en tilsvarende bus. Det fylder i hverdagen. Et par gange har han været nødt til at tage hjem fra arbejde, fordi det fyldte for meget. Han er også kommet for sent på arbejde på grund af det. Når han kører bil, er det sket, at han har måttet holde ind til siden, hvis der opstod en situation, hvor han kom i tanke om det passerede.

Procedurer

Sagsøgeren har i sit påstandsdokument anført følgende:

"ANBRINGENDER

Sagen vedrører en tvist om, hvorvidt sagsøger kan anses for omfattet af kredsen af 'skadelidte' ved færdselsuheld.

Forholdet reguleres efter færdselslovens § 101, der ikke definerer denne kreds nærmere, men alene angiver, at der gælder et objektivt ansvar for skader som køretøjet volder:

”Den, der er ansvarlig for et motordrevet køretøj, skal erstatte skader, som køretøjet volder ved færdselsuheld eller ved eksplosion eller brand, der hidrører fra brændstofanlæg i køretøjet.”

Der følger en tilsvarende afgrænsning af forsikringsselskabets hæftelse i medfør af færdselslovens § 108, hvor hæftelsen er afgrænset til den skadelidte:

”Forsikringsselskabet hæfter umiddelbart over for skadelidte for erstatning efter § 105, stk. 1.”

Det er i retspraksis anerkendt, at den omfattede personkreds kan udvides udover blot de direkte implicerede bilister.

Afgrænsningen af den omfattede personkreds er navnlig sket i forhold til personer, der ikke har været direkte ’engagerede’ i ulykken, ud fra en betragtning om, at disse fysisk/følelsesmæssigt har været for ’fjernt’ fra ulykken til at blive tilstrækkeligt berørt af denne.

Nærværende sag skal navnlig vurderes ud fra Højesteret praksis i U.2007.1562H. Ved dommen udtalte Højesteret, at:

”En imødekommelse af kravet om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste for tiden efter D’s død beror på, om M kan siges at have lidt personskaade i form af en psykisk lidelse, og om der er grundlag for at pålægge Patientforsikringen at betale erstatning herfor. I hidtidig erstatningspraksis er der tilkendt erstatning for psykisk skade i tilfælde, hvor den pågældende selv er blevet påført fysisk skade eller har været i fare herfor. Det kan ikke udelukkes, at der også i visse andre tilfælde kan blive tale om at tilkende erstatning for psykisk skade, eksempelvis i tilfælde, hvor en person overværer, at en nærtstående bliver dræbt ved en ulykke. Det må imidlertid efter Højesterets opfattelse være en betingelse, at den pågældende er blevet påført en egentlig psykisk lidelse, som rækker ud over sorg og savn.”

Der foreligger ikke – sagsøger bekendt – efterfølgende domme, som udbyder eller konkretiserer Højesterets bemærkninger yderligere.

Til støtte for synspunktet om, at sagsøger må anses for omfattet af den dækkede personkreds, gøres det gældende, at:

- a) der var tale om et særdeles voldsomt uheld, som
- b) sagsøger personligt overværede ske på nært hold, og at
- c) han var første tilkomne på skadesstedet, samt
- d) udøvede førstehjælp under omstændigheder, hvor der var en nærliggende mulighed for, at hans handlinger ville være udslagsgivende for, om barnet overlevede, ligesom
- e) han stod med det fulde ansvar for situationen, der udspillede sig under stærkt graverende omstændigheder, og hvor alle involverede parter var svært rystede, såvel som at
- f) sagsøger selv havde et udtalt følelsesmæssigt engagement i hændelsen, idet han var nært personligt bekendt med både det afdøde barn og dets mor.”

Sagsøgte har i sit påstandsdokument anført følgende:

”Det kan lægges til grund, at sagsøger hverken direkte eller indirekte blev fysisk påvirket. Sagsøger var ikke fysisk faktisk involveret i det uheld der skete.

Den blotte tilstedeværelse gør ikke sagsøger til impliceret i uheldet. Sagsøger sad bag rattet i bussen.

Til støtte for den nedlagte påstand om frifindelse gøres det gældende,

- at den varevogn som sagsøgte hæfter for per se i forholdet til sagsøger ikke har voldt et færdselsuheld eller ved eksplosion eller brand, der hidrører fra brændstofanlæg i varevognen, voldt skade på sagsøger og
- at der således ikke i selve færdselslovens § 101 er hjemmel til at anse sagsøger som umiddelbart skaderamt og anse hans tilstand for forvoldt af køretøjet ved færdselsuheld

Til støtte for den nedlagte påstand om frifindelse gøres det videre gældende,

- at sagsøger sad bag rattet i bussen og derfra overværede påkørslen af barnet uden for bussen,
- at varevognens blotte tilstedeværelse og i øvrigt det forhold at varevognen ramt barnet uden for bussen ikke indebærer, at varevognen har forvoldt sagsøgers skade,
- at sagsøgers skade notorisk er forvoldt af den uagtsomhed som barnet udviste, og som de facto er den direkte årsag til uheldet, idet føreren af varevogne ikke har begået kørselsfejl og var sagesløs,

- at sagsøger desuden ifølge sagens akter (der i tid ligger forud for tvisten) var bekendt med, at barnet normalt udviste den uhensigtsmæssige adfærd, skjult af bussen, at løbe henover vejen,
- at sagsøger således ikke i den i § 101 krævede forstand var involveret i færdselsuheldet idet det var tredjemand der blev påkørt og
- at sagsøger derfor er "middelbart" skaderamt, derved at han overværede uheldet.

Det gøres herefter gældende,

- at sagsøger ikke objektivt bedømt var på nogen måde i fare,
- at sagsøger ej heller på nogen måde subjektivt kan have anset sig for at være i fare og
- at sagsøger i øvrigt ikke er nært pårørende til barnet og
- at sagsøger ikke objektivt bedømt kan påberåbe sig at være ramt af en sorg eller et savn som rækker væsentligt ud over den sorg og det savn de nærmest pårørende måtte opleve, og det gælder også i en situation hvor sagsøger kendte barnet og dets forældre og/eller sagsøger forsøgte at give livreddende førstehjælp.

De faktiske omstændigheder som sagsøger i øvrigt fremfører kan ikke føre til det af sagsøger ønskede resultat, og det skal i den forbindelse igen fremhæves, at den nærmeste "skadevolder", de facto når det gælder sagsøgers tilstand, er barnet hvis uhensigtsmæssige adfærd sagsøger i øvrigt var fuldt ud bekendt med.

Sagsøgers følelsesmæssige engagement er sagsøgte uvedkommende, og skaden er i det hele inadækvat.

At sagsøger stod med det fuld ansvar kan heller ikke føre til det af sagsøger ønskede resultat og slet ikke i lyset af det ovenfor anførte, hvorefter han modsat den sagesløse fører af varevognen de facto var kendt med risikoen for, at barnet løb ud foran bussen og dermed udgjorde en risiko.

At sagsøger måtte være påført en psykisk skade ved et forhold der opfattes som en hændelse og en ulykke i arbejdsskadesikringslovens forstand, betyder ikke, at det køretøj sagsøgte hæfter for har forvoldt skade på sagsøger ved et færdselsuheld i lovens forstand eller at sagsøger skal anses som umiddelbart skaderamt.

Hverken U.2007.1562H eller U.2014.2376H giver mulighed for at yde erstatning til sagsøger i denne sag. Tværtimod.

Sagsøger var således ikke impliceret i uheldet og har ikke krav på erstatning, og det gælder også selvom de måtte have fået et chok, og det gælder uanset hvor ulykkelig en sag der er tale om.”

Parterne har under hovedforhandlingen i det væsentlige procederet i overensstemmelse hermed.

Retten begrundelse og resultat

Retten lægger til grund, at sagsøgeren som skolebuschauffør havde sat den 10-årige A af ved hans hjem, hvorefter drengen krydsede vejen foran bussen og i den forbindelse blev ramt af en varebil, der var i færd med at overhale den holdende bus, hvorved A afgik ved døden. Sagsøgeren overværede færdselsuheldet, herunder hvad der skete med A og var også efterfølgende med til at yde førstehjælp. Retten lægger endvidere til grund, at sagsøgeren kendte A, dels i kraft af sit arbejde, dels ved at han har en datter, der gik i samme klasse som drengen.

Det følger af retspraksis, at der kan tilkendes erstatning for psykisk skade i tilfælde, hvor den pågældende selv er blevet påført fysisk skade eller har været i fare herfor. Det fremgår imidlertid af sagen, at sagsøgeren ikke blev påført fysisk skade i forbindelse med færdselsuheldet, ligesom der ikke foreligger oplysninger om, at han skulle have været i fare herfor.

Efter retspraksis kan det ikke udelukkes, at der også i visse andre tilfælde kan blive tale om at tilkende erstatning for psykisk skade. Det kan for eksempel være i tilfælde, hvor en person overværer, at en nærtstående bliver dræbt i en ulykke.

Uanset sin forbindelse til A og dennes forældre finder retten imidlertid, at sagsøgeren ikke i denne forbindelse er at betragte som nærtstående med A.

Herefter og da der ikke i øvrigt findes at være godtgjort hjemmel for erstatningsansvar i et tilfælde som det foreliggende i medfør af færdselslovens § 101, tages sagsøgtens frifindelsespåstand til følge.

Sagsomkostningerne er efter sagens værdi, forløb og udfald fastsat til dækning af advokatudgift med 20.000 kr. Det er oplyst, at Gefion Insurance A/S er ikke momsregistreret i dette retsforhold.

THI KENDES FOR RET :

Gefion Insurance A/S frifindes.

Statskassen betaler inden 14 dage sagsomkostninger til Gefion Insurance A/S med 20.000 kr.

Sagsomkostningerne forrentes efter rentelovens § 8 a.